

Når praksisen ikke stemmer med jussen. Lovverket møter praksis/daglige virksomhet.

Dag 1. Tvang og makt i offentlige tjenester

08.30-09.00   **Registrering**

09.00-09.15   **Innledning**

Presentasjon av arrangør og gjennomgang av program

09.15-10.00

Loverket

Menneskerettigheter, barneloven og straffeloven

Hva står der? Gjennomgang av de viktigste §§ for regulering av retten til å gripe inn eller ikke gripe inn mitt liv.

Nødrett, nødverge, omsorgsplikt og oppdragelse? v/Silje

Hva er felles og hva er spesielt for de ulike arenaene?

v/Silje og Lars Ole

10.00-10.15

Pause

10.15-11.15

Arbeidsmiljøloven og opplæringsloven

Hva betyr det som sies i disse lovverkene for vår praksis?

Refleksjoner i grupper.

11.15-12.00

Lunsj

Salat m/kylling, pasta og egg

12.00-13.00

Kommunale helselover

Kommunale helse og omsorgstjenesteloven kap 9

og Pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A,

en kort gjennomgang v/Lars Ole

13.00-13.15

Pause

13.15-14.00

Gruppearbeid

Hva skal til for at dere kan begrense oss elever/brukere?

Skole, arbeid, hjem og avlastning.

Inngrepskriterier? Gruppearbeid/refleksjoner i gruppe.

14.00-14.15

Pause

14.15-15.00

Oppsummering og plenumsdiskusjoner

Dag 2. Forebygging i praksis

Hvordan tilrettelegge i praksis med hensyn til juss?

Min dag i tråd med lovverk og menneskerettigheter.

09.00-09.30 **Hvordan kan dere hjelpe oss å ta gode valg i hverdagen?**

Innledning ved Silje og Lars Ole.

09.30-11.30 **Gruppediskusjoner med innledning**

Tre bolker med ulike tema for gruppediskusjoner på tvers av arenaer (grupper sammensatt av folk fra ulike arenaer).

- 1) **Selvbestemmelse og medbestemmelse**
Hva skal til for at dere respekterer at jeg har full rett til selvbestemmelse?
Hva betyr medbestemmelse?
Hvordan påvirker min beslutningskompetanse og eller samtykkekompetanse dine handlinger i samspill med meg?
- 2) **Inviterende og Insisterende praksis i grenseland?**
Er det tvang?
Faglig og etisk forsvarlighet hvem skal vurdere det og hvordan?
- 3) **Hvordan kan du sikre at vi forstår hverandre? (kommunikasjon)**
Hvordan kan du sikre forutsigbarhet for meg i min hverdag?

11.30-12.15

Lunsj

Kald omelett med skinke
Serveres med salat, brød og smør

12.15-13.00

Gruppearbeid

Gruppearbeid fortsetter

13.00-13.10

Pause

13.10-14.30

Avslutning

Avslutning i plenum der gruppene presenterer det de har kommet fram til.

NB Med forbehold om endringer i programmet!

Case refleksjonskonferanse

Utgangspunktet er at alle har rett til selvbestemmelse, men også plikt til å følge regler og normer på den arenaen de oppholder seg.

Skole

Ole er 13 år, han har lett utviklingshemming og autismspekterforstyrrelse. Han kan lese og skrive men forstår ikke alltid innholdet i det han leser. Han har sovet dårlig og har ikke lyst til å gå på skolen. Han sier at de på skolen ikke forstår han og han trives ikke så godt. Han går i en klasse med 25 elever og har en assistent som følger han gjennom skoledagen. Han har 5 ulike assistenter å forholde seg til i tillegg til kontaktlæreren. Han skal følge klassen sin timeplan.

Foreldrene overtaler han likevel til å gå på skolen. Han er trøtt og i dårlig humør når han kommer på skolen. Når læreren underviser har han store utfordringer med å følge med og blir urolig. Læreren ber han og assistenten ta seg en tur ut. Det vil han ikke og protesterer med skjellsord mot læreren og assistenten. Assistenten overtaler han likevel og de går ut. Utenfor klasserommet har de ikke noen spesielle oppgaver, og går seg en tur rundt skolen. Ole fortsetter høyløst protest og vil hjem.

Hva bør assistenten og læreren gjøre?

Bolig

Trude er 30 år og har moderat til alvorlig utviklingshemming. Hun bor i en omsorgsbolig og har alltid to personale rundt seg. Hun kan true personalet både verbalt og fysisk. Hun har ikke vedtak om bruk av tvang og makt. Hun drikker kun cola til frokost og er ikke interessert i mat. Hun har, ifølge vergen, dårlig økonomi. Hun bruker pengene sine på masse saker hun ikke trenger og nekter å kjøpe mat. Hun går jevnt opp i vekt da hun drikker mye cola og spiser godteri. Personalet forsøker å motivere henne til trening og aktivitet, men det blir med en eller to ganger, så vil ikke Trude mer. Hun kan være med på nye ting, men blir fort lei. Hun har vært på treningssenter og likte det, men når hun fant ut at det kostet penger vil hun ikke det mer fordi hun ikke vil bruke penger på det. Hun presser vergen sin (mor) til å gi henne mer penger ved å true henne med å ta livet av seg eller ta livet av mor. Mor gir henne da penger. Disse går til mobiler, tatoveringer, piercing, vesker, lommebøker, cola og godteri. Enkelte i personalgruppen mener hun trenger grenser, mens andre mener hun må få bestemme selv. Presser de henne blir hun sint og kan utagere, lar de henne bestemme selv blir hun veldig passiv og nedstemt. Hun tilbringer da det meste av tiden sin på soverommet sitt i leiligheten. Personalet sitter i stua eller på et personalrom i leiligheten.

Hva bør personalet gjøre?

Arbeid/dagtilbud

Siv er 25 år og jobber på en vekstbedrift. Hun bor hjemme hos foreldrene sine. Hun har down syndrom og lett til moderat utviklingshemming. Hun kommer seg til og fra jobb med rutebuss på egenhånd. Hun går gradvis opp i vekt og foreldrene vil at de ansatte på vekstbedriften skal sjekke at hun ikke kjøper brus i kantina til lunsj. Hun skal spise det hun har med hjemmefra. Tilretteleggerne på vekstbedriften ser at hun kommer med brus og boller på jobb. Det viser seg at hun kjøper dette når hun har gått av bussen på en kiosk på vei til jobb. Tilretteleggerne på vekstbedriften forsøker å snakke med henne om kostholdet. Siv sier at hun skal slutte å spise boller og drikke brus på jobb, men det samme gjentar seg flere dager i uken. Etter hvert oppdager de at hun gjør det samme på vei hjem også, går innom kiosken og kjøper brus og noe godt å spise. Siv begynner å vegre seg mot enkelte arbeidsoppgaver som krever fysisk aktivitet. Hun nekter blant annet å gå ut og plukke søppel, noe som var en av hennes oppgaver på jobb.

Hva bør bedriften gjøre?